

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség es kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.



CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az igazolványos altisztek a posta és távirda szolgálatában.

Irta: dr. Végh Kálmán, honv. miniszteri s. titkár.

A mindössze néhány hónapi multa visszatekintő legifjabb hivatalos lap, a magyar kir. csendőrség „Rendeleti Közlöny”-e ismét örömhírt hozott az altiszteknek, amennyiben a Közlöny folyó évi február hó 15-én megjelent 6. számában napvilágot látott az igazolványos, valamint a 11 és fél évi tényleges szolgálati idővel bíró altiszteknek posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatra való bocsátása tárgyában 12,000/20-a szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri körrendelet.

Ez a körrendelet nem új tért nyit meg az altisztek polgári szolgálatban való elhelyezésére, hanem csupán az e célra megszerzett tétből hódítja vissza azt a részt, amely immár csaknem három éve elvonatott az altisztek elől. Abból az okból ugyanis, hogy a posta- és távirda segédtisztek költségvetésileg rendszeresített létszámában üresedés nem volt, a nyugdíjazás, elhalálozás vagy más ok következtében a posta- és távirda segédtisztek létszámában beálló hiány pótlására a próbaszolgálatra bocsátott és vizsgázott altisztek elegendők voltak, a posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatra bocsátás beszüntetése mutatkozott indokoltnak, ami az 1910. évben erre vonatkozólag kiadott körrendelettel meg is történt. Ép ez a körülmény, hogy a posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatra bocsátást egyszer beszüntetni kellett, teszi különösen is jelentőségteljessé a próbaszolgálatot újból megnyitó ennek a körrendeletnek a megjelenését, napnál fényesebben bizonyítva ez azt, hogy a posta- és távirda szolgálat a legjobbak egyike azoknak a szolgálatoknak, amelyek elnyerését az igazolványos altiszteknek az 1873. évi II. törvényzikk biztosítja, mert különben nem jelentkeztek volna annyian próbaszolgálatra, nem szereztek volna meg a posta- és távirda segédtiszti képesítést oly sokan, hogy a betöltés alá kerülő állások ezzel lépést nem tarthattak, aminek következtében a torlódás elkerülése érdekében a jelentkezni akarókat a posta- és távirda segédtiszti képesítés megszerzésétől egyelőre elzárni kellett.

A helyzet kellő illusztrálhatása érdekében nem lehet elhallgatni azt sem, hogy épen nem jelentéktelen az évente megüresedő, vagy egyébként betöltés alá kerülő posta- és távirda segédtiszti állások száma.

E tények ismerete után senki sem vonhatja kétségbe, hogy az igazolványos altisztek körében örömet okozott a posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatot újból megnyitó körrendeletnek megjelenése, aminek következtében újból felkerekeshetik az altisztek azt a szolgálatot, amely iránt a felforgó jelenségek szerint mindenkor előszeretettel viseltettek, amely mindenesetre egyeniségüknek is leginkább megfelel.

Kétségtelenül örömet szerezhetett a körrendelet megjelenése az igazolványos altisztek egy szűkebb csoportjánál, a csendőraltiszteknél is, akik az ő különleges helyzetükben habár nem is tekinthetik — s ne is tekinthetnek — életcélnak a polgári szolgálatba minden áron való átlépését, hanem csak végső szükség esetén igénybe veendő eszköznek, mégis jóleső érzéssel töltheti el őket is az a tudat, hogy ha a körülmények kényszerítő hatása folytán a csendőrség kötelékéből kilépni kénytelenek, módjuk és alkalmuk van oly polgári szolgálatba való jutásra, amelyet más igazolványos altisztársaik előszeretettel keresnek fel, ami kézzelfogható bizonyítéka e szolgálat előnyös, biztos és jó megélhetést nyújtó voltának.

*

Abból a tényből kiindulva, hogy a legüdvösebb alkotások, a legjobb intézkedések is hatálytalanok maradnak, ha azok, akiknek érdekében azok csináltattak, akiknek javára azok tétettek, az alkotások és intézkedések lényegével teljes mértékben tisztában nincsenek, úgyhiszem nem fogok felesleges dolgot cselekedni akkor, amidőn e közleményem céljául azt tűzöm ki, hogy a csendőraltiszteknek:

1. a posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatra vonatkozó körrendeletéről;
2. a próbaszolgálat elsajátítandó ismeretekről;
3. a posta- és távirda szolgálatban való alkalmazásról a legszükségesebb tudnivalókat elmondjam.

1. A posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálatra vonatkozó körrendeletéről.

A körrendelet nagy általánosságban ugyanazok között a keretek között mozog, mint a posta- és távirda segédtiszti próbaszolgálat szabályozására vonatkozó korábbi, a most kiadott körrendelettel hatályon kívül helyezett 1903. évi 6095/X. számú körrendelet.

A körrendelet mindenekelőtt meghatározza azt, hogy

BUTOR

köszönésért v. rászletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
Képes úrjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

mely altiszteknek van igényük arra, hogy a posta- és távirda segédtszti állást elnyerhessenek. Eszerint ily állásra csak annak az altisztnak van igénye, aki hivatalnoki állásokra is jogosító igazolvánnyal ellátott, valamely kincstári posta- és távirda hivatalnál hat hónapon át próbaszolgálatot sikerrel teljesített és ennek befejezése után a posta- és távirda segédtszti vizsgát letette.

A próbaszolgálat teljesítésére jogosultak gyanánt a körrendelet a hivatalnoki igazolvánnyal már ellátott és az ily igazolvánnyal még nem bíró, de legalább 11 és fél éve ténylegesen szolgáló azt az altisztet ismeri el, akinek a 12 évi tényleges szolgálat betöltésekor hivatalnoki igazolványra lesz igénye, vagyis másszóval, akinek akkor, amikor próbaszolgálatra óhajt menni, már meg van a négy középiskolai vagy az ezzel egyenértékű iskolai bizonyítványa.

A próbaszolgálatra való jogosultság megállapításánál a korábbi körrendeletben foglaltakkal szemben azt az eltérést látjuk, hogy míg eddig a posta- és távirdához — más szolgálati ágánál jelenleg is — már a 12. szolgálati évében álló altiszt is mehetett próbaszolgálatra, tehát akár 11 év és egy napi szolgálat után, addig a körrendelet szerint nem mehet hamarabb a 11 és fél évi tényleges szolgálati idő betöltése előtt. Ez a rendelkezés azonban korántsem jelenti az eddigi jogok korlátozását, illetőleg nem abból a szándékból tétetett, hanem ennek elrendelése a posta- és távirda segédtszti próbaszolgálatnál közszükség volt, annál az egyszerű oknál fogva, hogy a posta-távirda szolgálatban gyakran fordul elő az az eset, hogy az altiszt a próbaszolgálat elvégzése, illetőleg a posta- és távirda segédtszti vizsga letétele után azonnal kinevezetik posta- és távirda segédtsztté. Ha már most a próbaszolgálat a 11 és fél évi tényleges szolgálati idő betöltése előtt is megkezdhető volna, akkor előállhatna az az eset, hogy a próbaszolgálatot végzett és posta- és távirda segédtszti vizsgát tett altiszt segédtszti kinevezésre kerül, még mielőtt 12 évi tényleges szolgálata volna, amikor is igazolványra még igényrel nem bírván posta- és távirda segédtszti, vagyis oly állásra, amely az igazolványos altiszteknek van fenntartva, nem nevezhető ki.

A körrendelet a továbbiakban utmutatást ad arra nézve, hogy hogyan kell kérni a próbaszolgálat teljesítésének engedélyezését, hogy hová kell intézni az erre vonatkozó kérvényt, mely után értesül az altiszt kérvénye elintézéséről, amelyek mind megegyeznek a korábbi, illetőleg a más ügyágazatoknál a próbaszolgálat teljesítésére fennálló rendelkezésekkel.

Mint a régebbi körrendelettel szemben újítást ki kell emelnem azt, hogy az új körrendelet értelmében a próbaszolgálat teljesítése nincsen meghatározott időponthoz kötve, tehát nem úgy, mint eddig, csak évente

október hó 1-én, hanem az év bármely szakában megkezdhető a próbaszolgálat. Ez mindenesetre nagy előny az altisztek szempontjából s viszont méltányos is volt ennek kimondása, mert e nélkül egyeseknél nagy eltolódások állhattak volna elő ama rendelkezés folytán, hogy csak 11 és fél évi tényleges szolgálattal lehet próbaszolgálat teljesítésére jelentkezni.

Szól ezeken kívül a körrendelet a posta- és távirda segédtszti vizsgáról, amiről magára a próbaszolgálatra vonatkozólag irandóknál fogok megemlékezni.

Még egy lényeges újítása a körrendeletnek az, hogy a megüresedő posta- és távirda segédtszti állásokra ezután nem fog pályázati hirdetmény közzététetni, mert ez merőben felesleges volna ama rendelkezés folytán, hogy a posta- és távirda segédtszti képesítést nyert igazolványos altisztek a posta- és távirda vezérigazgató ságnál nyilvántartatnak s üresedések esetén képesítettük sorrendjében posta- és távirda segédtszteké kineveztetnek. Ezt a rendelkezést különösen is jól vessék az altisztek emlékezetükbe, hogyha majd abba a helyzetbe jutnak, hogy a csendőrségi szolgálatot a polgári szolgálattal felcserélni kénytelenek s ez alkalommal választásuk a posta-távirda szolgálatra esik, tudják, hogy az előirt képe. sítés megszerzése után a posta- és távirda segédtszti állás elnyerése csak idő kérdése, tehát a kineveztetésüknek utánajárni vagy ennek érdekében úgynevezett «kijárást» igénybe venni nem kell, mert az előbbivel csak felesleges fáradságot szereznek önmaguknak, anélkül, hogy ügyüket egy lépéssel is előbbre vinnék, az utóbbival pedig határozottan ártanak úgy az ügyüknek, mint elsősorban önmaguknak, már eleve ferde megítéletesnek téve ki magukat azok részéről, akik jövőben előjáróik lesznek.

2. A próbaszolgálat alatt elsajátítandó ismeretekről.

A próbaszolgálat célja a posta- és távirda segédtszti állással egybekötött teendők ellátásához szükséges elméleti és főleg gyakorlati tudnivalóknak az elsajátítása. A próbaszolgálat tartama hat hónap, tehát aránylag nagyon rövid idő ahhoz, hogy az altiszt azt a sok ismeretet, amelyet egy leendő segédtszttől megkívánnak, egyfelől elméletileg elsajátítsa, másfelől pedig, hogy az elméleti ismereteit a gyakorlatban is a leg-tökéletesebben alkalmazni tudja. Mindez vas szorgalmat, erős akaratot igényel, de ha e tulajdonok meg vannak, akkor a siker biztosítva van, mert ha nagyok is a követelmények, de korántsem olyanok, mint amelyeknek az említett tulajdonok birtokában megfelelni ne lehetne.

Az elsajátítandó ismeretek, amelyekre a próbaszolgálat bevégzését követő posta- és távirda segédtszti vizsga is kiterjed, a következők:

1. Postai kezelés és üzletszabályzat, amely magába



Első magyar vill. erőre berend. hangsz.-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olesón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**

STOWASSER JÁNOS

osászári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. Budape-
st, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.





A Balaton összetorlódtott jége a lellei partnál.

foglalja a feladási, indítási, átvételi és leadási szolgálato-
tot, a tarifákat és statisztikát.

2. Távirida-kezelés és üzletszabályzat. Felöleli a fel-
adási, továbbítási, kézbesítési és gépkezelési szolgálatot.
továbbá a tarifát és a statisztikát.

3. Távbeszélő kezelés, amihez szükséges a beszélge-
tésre vonatkozó bejelentések mikénti átvételének, azok
díjazásának, a kapcsolásnak ismerete és ugyancsak a
statisztika.

4. A postatakarékpénztári kezelés és szabályzat. Ké-
terjed azokra a tudnivalókra, amelyek a takarékok s cheque
forgalomban a befizetések, fő mondások, visszafizetések
közül teendők ellátásához szükségesek.

5. Pénztári kezelés és számadástétel, a postát, a
távírókat, távbeszélőket és a postatakarékpénztárt illetőleg.

6. Posta-távírda földrajz.

7. Elemi ismeretek és pedig:

a) a posta-távírda jogból:

b) magyar köz- és közigazgatási jogból:

c) gép- és kapcsolásból; továbbá

d) a posta szervezete, a személyzet jogai és köte-
lességei.

Mindezek közül a legfontosabbak 1—5. pont alatt
felsorolt ismeretek, amelyek elsajátíthatására a követ-
kező segédeszközök állanak rendelkezésre:

Az 1. ponthoz a «Postai tarifák és postaüzleti sza-
bályzat» (I.—V. rész), a «Postai szabályrendeletek gyűj-
teménye», illetőleg ennek III. része, továbbá egyes szak-
írók által kiadott kézikönyvek és compendiumok.

A 2. ponthoz a «Távírda-tarifa és üzletszabályzat»
(I.—II. rész), valamint a «Szabályrendeletek gyűjtemé-
nye», illetőleg ennek IV. része.

A 3. ponthoz «Tudnivalók a távbeszélő használa-
tára» és a «Szabályrendeletek gyűjteménye» (IV. rész).

A 4. ponthoz a «Szabályozó rendelet a takarékok for-
galomról» és a «Cheque és clearing forgalomról».

Az 5. ponthoz a «Szabályrendeletek gyűjteménye»
VII. része.

A 6. és 7. pontokban felsorolt ismeretek elsajátít-
hatók az egyes szakírók által kiadott kézikönyvekből,
de ezekre, mint például a gép- és kapcsolás-tanra külön
szakművek is vannak.

Az itt felsorolt könyveket az altiszteknek nem kell a
sajátjukból beszerezni, ezeket annál a posta-távírda
hivatalnál, amelyknél próbaszolgálatot teljesítenek, hasz-
nálatra díjtalanul megkaphatják. E tekintetben fordul-
janak kérésükkel a posta-távírda hivatal főnökéhez, aki
azután gondoskodik arról, hogy mindazok a segédesz-
közök, amelyek a posta- és távírda segédtszti vizsgára
való előkészülethez szükségesek, rendelkezésükre is áll-
janak. Általában véve — s ezt nem tudom eléggé hang-
súlyozni — minden legesekélyebb dologban, amiben
kételeyek vannak, vagy tájékozatlanok, felvilágosítás
végett forduljanak az illető posta-távírda hivatalnál

alkalmazotti tisztviselőkhöz, akik készséggel fogják meg-
adni a kívántakra a kellő utbaigazításokat.

Amikor a próbaszolgálaton levő altiszt a posta- és
távírda segédtszti vizsgára az előirt s említett könyvek-
ből kellően előkészült, ajánlatos, hogy a tanultaknak
mintegy ismétléseképpen oly kézikönyvet is olvasson,
amely röviden magába foglalja mindazokat a tudnivaló-
kat, amelyek a vizsgázóktól megkívántatnak. Ezek a
kézikönyvek, az úgynevezett compendiumok rövidesen
felölelik a vizsga tárgyainak egész anyagát, kérdésekben
és feleletekben tárgyalva azt, amely összeállításánál
fogva az a tananyag ismétlésén kívül igen alkalmas
arra is, hogy abból az illető mintegy önmagát megvizs-
gáztassa, meggyőződve az által arról, hogy készülsége
olyan-e, hogy a vizsga sikeres letételét bizton remélheti.*

Óra intem azonban az altiszteket attól, hogy a posta-
és távírda segédtszti vizsgára az előirt könyvek mellő-
zésével csak ily compendiumból készüljenek, mert abból
a szükséges ismereteket a kellő alaposítással nem sa-
játíthatják el s ha ily előkészület mellett véletlenül át is
esnének szerencsésen a vizsgán, ne feledjék el, hogy
tulajdonképpen nem azért kell tanulniok, hogy vizsgá-
zanak, hanem azért, hogy tudjanak, már pedig ha nem
az alapos tudás, hanem a szerencsés véletlen volt sike-
rük r gója, ez a kétes értékű siker előbb-utóbb meg-
boszulja magát.

3. A posta- és távírda szolgálatban való alkalmazásról.

A posta- és távírda segédtszti vizsga sikeres letéte-
lével az altiszti szakképesítést nyert posta- és távírda
segédtszti állásra. Az ily minőségben alkalmazott tiszt-
viselő kezdő fizetése 1400 korona, a mihez még a m.
kir. — lamvasuti illetmény szabályzat szerinti lakpénz
járul, amely állomáshelyek szerint 800, 640, 500, 480,
illetőleg 400 korona lehet. A segédtszti állásnak több
fizetési fokozata van, a melyekbe a tisztviselő három
évi várakozási idő elteltével jut, úgy hogy az első
alkalmazás kezdetétől számított három év után a fizetése
1600, további három év múlva 1800, újabb három
év után 2000 korona lesz, amelyekhez természetesen
a megfelelő s most említett lakpénz mindenkor hozzá-
számítandó.

A posta- és távírda segédtszti képesítéssel bírók
részére a segédtszti állásokon kívül rendszeresítve
vannak még:

a) a segédellenőri,

b) az ellenőri állások.

* Az ily kézikönyvek közül igen jó Gerő Alfréd kassai posta-
távírda főtisztnak «Postakezelési compendium kérdésekben és
feleletekben» című munkája. Bolti ára 6 korona. Valamint a
«Vezérfonal az I. oszt. posta-távírda altiszti vizsgára készülő
számára», írta Sándor Jakab budapesti posta-távírda főtiszt.
Hivatalos kiadvány. Ára még nincs megállapítva, vott értesülés
szerint 1 kor. lesz.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkább migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.



Szétrombolt fürdőkabin. — Jégtorlaszok, melyeket a Balaton somogyi partján halmozott fel a vihar.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Földrengés ellen biztos építkezések.

A segédellenőri állásra már az 1800 korona fizetéssel bíró segédtitászt is kinevezhető, amikor fizetése 2000 korona lesz, ami három év elteltével 2300, újabb négy év után 2600 és négy év múlva 2900 koronára emelkedik. A lakáspénz a segédellenőri állásban 900, 720, 630, 540, illetőleg 450 korona lehet.

A segédellenőr az ellenőri állást a 2600 koronás fizetés elérése után nyerheti el, amely állásban a kezdő javadalmazás 2900 korona. Az ellenőri állásnál az egyes fizetési fokozatokban a várakozási idő négy év, úgy hogy ily időközönként a fizetése 3200, 3500 s végül 3800 koronára emelkedik. Az ellenőr lakpénze: 1000, 900, 700, 600, illetőleg 550 korona.

Ezek szerint tehát az igazolványos altisztek a posta- és távirda-segédtitászté történt kineveztetésüktől számítva, kilencz év alatt — kedvező előléptetési viszonyokat és kiváló minősítést feltételezve — elérhetik a segédellenőri, újabb 10 évi szolgálat után pedig az ellenőri állást, vagyis 19 évi szolgálat után 2900 fizetéssel és 550—1000 korona lakpénzzel javadalmazott állást érhetnek el, a mi más ügyágazatoknál, például a minisztériumoknál az igazolványos altisztek részére fenntartott hivatalnoki állásokban ugyanennyi szolgálati időt után elérhető javadalmazással szemben határozott fölényben van.

A posta-távirda szolgálatban alkalom van a most ismertetett állásoknál sokkal jobban javadalmazott állások elnyerésére is. Hogy azonban ez bekövetkezzék, ahhoz szükséges, hogy az illető a posta- és távirda-segédtitásztí kóposítás megszerzésével ne tekintse tanulását befejeztnak, hanem szolgálata mellett törekedjék magasabb képzettségnek, a középiskolai érettséginek a megszerzésére, amikor is, ha hivatali működése ellen egyébként kifogás nincsen, ha ügybuzgalma, lankadatlan szorgalma és eredményes munkássága révén előjáróinak megelégedését vívta ki magának, nincs akadálya annak, hogy posta- és távirdatastízi vizsgára bocsáttassék, amit ha sikerrel letesz és posta-távirdatastízté kineveztetik, fizetése azonnal 2000 korona lesz s előléptetések folytán évi 6000 koronával s megfelelő lakpénzzel javadalmazott állást érhet el.

*

Amint az elmondottakból kitűnik, elég nagy követelmények támasztatnak a posta-távirda szolgálatba törekvőkkel szemben, de viszont az is kétségtelen, hogy ezek fejében nyújt is megfelelő ellenszolgáltatást és már maga az a körülmény, hogy a sikerrel teljesített próbaszolgálat s az ezt követő vizsgának sikeres letétele teljes biztosíték a posta-távirda szolgálatba való jutásra, oly csaknem egyedülálló, hogy a kérdésnek illetően megoldása méltán válthatja ki az altisztekből az illetékes körök iránt a hála érzetét s buzdíthatja őket lankadatlan szorgalmu, ügybuzgó s legjobb tudásuk szerint való munkásságra.

A mindenkor «derék» jelzővel illetett csendőraltisztektől ez el is várható! — Hiszem is, hogy így lesz!

Az utolsó két évtizedben ismétlődő földrengések nálunk is, de másutt is, hol a földrengések nagyobb pusztításokat okoztak (pl. Amerikában, Japánban, Ausztráliában és Olaszországban), mindinkább foglalkoztatták nemcsak a természettudósokat, hogy a földrengés tulajdonképeni mibenlétét megismerjék és előjeleit tanulmányozzák, hanem az építőszervezetekkel foglalkozó szakembereket is, hogy a tönkre ment épületeket tanulmányozva, oly szervezeteket alkossanak, a melyek az általános építőszervezetek állékonyságának követeléseit úgy előgitek ki, hogy esetleg a földrengéseknek is ellenálljanak. Erről a kérdéssel érdekes cikket ír a «Természettudományi Közlöny»-ben Schodits Lajos, kinek cikkéből átveszszük a következőket.

Amaz erők közül, melyek a földrengési erők zavarai-ból keletkeznek, a szervezetek minden formájára hatnak és pedig elsősorban is azok, a melyek a szervezetek tehetetlenségéből és a rengéstől erednek. Másodsorban azok a nyíró erők érvényesülnek, a melyek a talajnak különböző mozgásából erednek. A különböző építményeknél az erők hatása a következőképen nyilvánul.

Épületek: Az első kár, a mely az épületeket érheti, az, hogy a rengés ereje az épület különböző részeit különböző időközökben megremegteti. Erre nézve Hobbes így nyilatkozik: Valamely épület a földrengéskor ingá-hoz hasonlóan ingadozik, sőt gyorsabban, akár csak az ingák egész sorozata, különösen azóta, a mióta az épületeket különböző anyagokból építik, minden anyagnak meg levén a maga lengési időköze. Nemcsak a különböző anyagok rezegnek különböző időközökben, hanem ha az épületnek szárnyai, nyúlványai vannak, ezek az épületrészek is más időközökben remegnek meg, mint a főépület. A rengési időközöknek különbözőete okozza, hogy belső erők nyilvánulnak, melyek lerontani igyekeznek a szervezetek állékonyságát. Ha minden rész úgy, illetve oly erősen köthető össze, hogy az egész épület, mint egy egész tömeg mozog: akkor az épületet földrengéskor biztosnak mondjuk.

Ha a Földnek ez az egyenetlen mozgása nagy kiterjedésű és mély eredetű, tehát rendkívül nagy, ezeknek az erőknek semmiféle szervezet sem tud ellenállni; de ha ez a mozgás a Föld felszínéhez közel történik, a károk eshetősége a lehető minimumra szorítható sajátos tervezettel. Földrengéssel foglalkozó világhírű tudósok kimutatták, hogy ez a káros mozgás a Föld felszínén, különösen feltöltött, vag felásott mocsaras helyen, sokkal nagyobb, mint mélyebben. Milne-nek, a tokiói műegyetem volt tanárának mérései ezt bizonyítják. Ugyanis egy nagyon erős földrengés alkalmával 1885-ben, 10 láb mély gödör fenekén a földrengés nagysága csak $\frac{1}{34}$ része volt annak, mint a mit a felszinen mértek. Ebből világos, hogy mily könnyen összeomolhat az épület, ha nincs állékony talajon, kellő mélyen alapozva. Olykor forgó mozgást is észleltek épületeknél, mely különböző idejű és különböző irányból jövő rengések együtthatásából eredt, vagy talán, miként Milne említi, «okozhatja egy egyenes vonalú földmozgás is, a mely a szervezet szimetria tengelyével nem párvonalas.» A forgató erők romboló hatásának semmiféle szervezet sem tud ellentállni.

Kémények: Akár téglából, akár más falazathól épí-

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!
 mely a legmakacsabb köhögést is azonnal elmulasztja. 1 doboz 50 fill.
 3 doboz K 20 f. Kapható mindenütt. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.

Reuma, csúsz, kőzvény, mindennemű mozgásatlál eredő
 fájdalmat pillanati használát után meggyűntet a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ
 Ár 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.



Tíz méter magas jégtorlasz. — Jégtorlaszok, melyeket a Balaton somogyi partján halmozott fel a vihar.

tett kémények, minthogy egyik formájukban sincsenek hosszúságukban kellőleg merevítve, úgyszólván kivétel nélkül összeomlanak földrengések alkalmával. Épen ez a főoka annak, hogy a földrengéseket nagy tűzvészek követik. Ebből következik, hogy a kémények építésére nagy gondot kell fordítani.

Hidak: Köztudomású, hogy földrengések alkalmával a folyók partjai egymásboz közelednek. Erre nézve Hobbs kijelenti: «Akár körül vagyunk véve folyókkal, akár nem, egész világosan kitűnik, hogy a hegyek szomszédságában szokatlanul nagy a Föld felszínének összetömörülése, még pedig abban az irányban, a mely merőleges a völgy hosszanti irányára.» E mozgásnak hatása egy hidra úgy nyilvánul, hogy nyomást gyakorol reá. Tebát vagy meggörbíti a bidat, vagy félre tolja a hidfőket, vagy pedig lenyirja a lehorgonyzó szerkezetet, vagy magát a pillért egy gyöngébb keresztmetszetben.

Földalatti építkezések: A földrengés hatását földalatti építkezések c. ú. m. alagutakra, csatornákra, csővezetékekre, nehezen mondhatjuk meg előre, mert a hatás lebet forgó mozgás, lehet hullámos kemény vagy sziklatalajban, tolómozgás könnyű talajban, és egyenlőtlen mozgás különböző sű üségű rétegekben. A szerkezeteknek, hogy e különféle erőknek ellentállhassanak, tekintve a nagy nyomást, feszültséget és nyíró erőt, nemcsak bajlékonyoknak, hanem ellentállóknak is kell lenniök.

Ezek után rátér a közlemény arra, hogy mik a lényegesebb követelmények ahhoz, hogy a szerkezetek a földrengéseknek ellenállhassanak.

Arra nézve, hogy valamely épület állékony legyen, legelső követelmény, hogy alapozása mély és erős legyen. Ott, a hol az alapozásnál betont nem lehet használni, czölöpöket kell a földbe verni akár egyszerű, akár vasbeton formájában. Épületeknél egy másik felte fontos követelmény a merevség. Az épületkeretnek nagyon erősnek és jól összeépítve kell lennie, hogy a mennyire csak lehetséges, az épület egységes (monolith) volta létrejőjön és hogy a rezgés az egész épületet mint egységes tömeget rázkóltassa meg. Arra nézve, hogy a vasbeton mennyire elégíti ki az ebbeli követelményeket, megemlítem Herschel, a kingstoni (Jamaika) építész tanácsosának jelentését, melyet Jamaika gyarmatügyi államtitkárának küldött. Abban beszámol az 1910. évi április 13-iki és május 14-iki földrengések hatásáról, melyet Costa Rikában, Cartago és San Jozé városokban az épületeken tapasztalt. A «vasbeton az egyedüli anyag, mely a fentebb említett követelményeket teljesen kielégíti, ez az anyag magában egyesíti a falazatnak tartósságát, tűzbiztosságát; megvan benne a vasnak, illetve az aczélnek húzási és tágulási képesége és ezenkívül még oly tulajdonságai is vannak, a melyek kizárólag az ő sajátosságai. A vasbeton valóban egységes (monolith) a a mellett könnyű épületeknek hat. Tartósságáról pedig elmondhatjuk, hogy mennél régebben áll, annál erősebb és szilárdabb.»

Az Egyesült-Államok geológiai felügyelője, Humphrey R. a következőket írja egyik cikkében a kaliforniai földrengésről:

«A földrengés idejében kevés vasbeton-épület állott, de az a kevés is kitűnő bizonyossága annak, hogy ilyen mű szerkezetek mennyire biztosak földrengés és tűz

esetében, s hogy mennyire ellentáll rendkívüli erőknek is. Erős, egységes (monolith) szerkezete földrengések alkalmával ellentállónak bizonyult, különösen azért, mert úgy reng, mint «egy egész» (tehát egész tömegében hat.) Azonfelül a tűznek is kitűnően ellentáll.»

Gróf Montessus de Ballore, ki most már évek óta Chileben lakik és szervezi a földrengési szolgálatot s vezető egyéniség a földrengés tanulmányozása terén, kijelenti, hogy: «A vasbeton-épület monolithhá lesz és valóban kimondhatjuk, hogy benne, illetve vele meg van oldva a földrengési zónákon a szerkezeti probléma. A vasbeton úgy látszik a legjobb anyag minden esetben. Már régebben kifejtettem ezt a meggyőződésemet, s úgy látsszik véleményem azóta általános.»

Derleth Charles, a californiai egyetem középítéstan tanára, a következőket mondja az 1906-iki sanfranciscói földrengésről: «San-Francisco bizonyosság arra, hogy a vasbetonból épült szerkezeteknek ellentállása a földrengéssel szemben valóban bámulatot kelt. Nincs is értelme, hogy ezeket a vasbeton kalitkaszzerű épületeket nem szabad 6--8 emeletnél magasabba építeni. Egy jól megtervezett vasbetonszerkezet, höven méretezve és tisztességesen megépítve, valóban mint összetartó és nagy rugalmasságú monolith hat, és olyan egyéb tulajdonságokkal van felruházva, mely legjobban ellenáll a földrengésnek.» Ha épületek a földrengések rázó mozgásának vannak kitéve, a szerkezetnek gyengeségei azonnal kitűnnek. Gyengén méretezett, hanyagulszerkesztett és egyenlőtlenül merevített vasból való épületek kártyavárként omlanak össze. Mert a szegecsek elnyíródnak, mint azt a kaliforniai «Union Trust Buildings»-nél lehetett látni. Annak, hogy valamely épület az egyenlőtlen mozgás következtében nagyon megsérül, az az oka, hogy az épület különböző részei, szerkezetei egyenlőtlenül vannak összekötve és összekapcsolva. A hol pl. a tető-gerendákat nem kötötték le jól a fedélszék aljához, a lökés erejének függőleges összetevőjének hatására szétfeszültek és a falon keresztül lebillentek. Ha a menyezetek nincsenek jól összeépítve a főfalakkal, a földrengés erejének vízszintes összetevője következtében ezek a nagy tömegek a falak felé dobatnak, ostromló kosok módjára, úgy hogy az épület részekre szakad. Épen így a fedél is, ha nincs erősen a főfalakhoz erősítve, lecsuszik róluk. Nehéz födelek, földrengés látogatta vidékeken, örökös veszélyt rejtegetnek földrengések idejében és mindig fő okai a nagy károknak és emberbaltálnak. Az épület súlypontjának lehetőleg mélyen kell lennie, hogy az épület tebetetlenségének hatása lebetőleg csekély legyen.

Az összes épületek közül, a melyek 1906-ban az április 18-iki kaliforniai szörnyű földrengést kiállották, egy sinca, a melyért annyi szót vesztegettek volna, mint Bekins Van and Storage Company Warehouse (butor és beraktározási részvénytársaság). Ez az épület sértetlen maradt s megmenekült a tüztől is. Az Egyesült-Államok «Geológiai figyelő»-jében erről a következő olvasható: «Az épülő Bekins-féle butor-árubáz volt az egyedüli az egész városban, mely a tűzben bevált típusát mutatta a vasbetétes betonszerkezeteknek. A tervezett 6 emeletből 3 majdnem készen állott. A falak fehérmész-habarcsuba rakott téglából, a menyezet, pillérek vasbetonból épültek. A falak össze-vissza repedeztek. A vasbeton-menyezet és pillérek sértetlenek maradtak. A nagy

<p>Ölje meg De vigyázzon,</p> <p>VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.</p> <p>Egy holdra elegendő egérintő ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot.</p>	<p>a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat! hogy basznos állatait meg ne mérgezze: 5197</p>	<p>A Morrattin a mezei és házi egerek és patkányok között pusztító betegséget idéz elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197</p>
--	--	--

hőség nagyon enyhén viselte meg a menyezet alsó felületét, mely a szerencsétlenség idejében még egészen új volt.

A város közelében voltak teljesen vasbetonból épített kisebb épületek is. Ezek is teljes erővel kapták a földrengés okozta lökést, a nélkül, hogy a legkisebb kár esett volna bennük.

A vasbeton általános viselkedése a földrengés alatt olyan volt, hogy az állami hatóságok a legkerülendőbb építőanyagként ismerték el San Francisco újjáépítése alkalmával. A kaliforniai földrengés bizonyítja, hogy vasbeton bármilyen formájában kitűnően ellentállott a földrengéseknek és tűzvésznek.

A Seland Stonford egyetem épületénél szintén fényes győzelmet aratott a vasbeton a téglából készült szerkezetek fölött. Az egész épület pillérekre volt építve két emelet magasságig, melyet egy harmadik emelet tetőzött be kupolával. Valószínűleg takarékoság miatt építették úgy, hogy a pilléreközököt téglával bélelték ki. A földrengés lökésére a vasbetonrész sérületlen maradt, míg a téglafalak teljesen összeomlottak. Ez az egyedüli példa is elegendő volna arra, hogy a szerkezeteknek ezt a fajtáját mindenek fölé helyezzük és mindenütt alkalmazzuk, különösen földrengéses vidéken.

1907-ben a januárius 14-iki földrengés alkalmával Jamaikában csupán két épület maradt meg. Mindkettő vasbetonból volt építve. Azóta Kingstonban minden valamirevaló épületet vasbetonból készítenek.

Az 1908 december 28-iki szerencsétlenség alkalmával Messzinában az egyedüli nagyobb épület, mely a városban megmaradt, az elmebajosok kórháza, s ezenkívül még 4--5 ház, melyek vasbetonból épültek. Igazán ritka látványosság volt ezeket a házakat sértetlenül látni a romok között. Nakamura tanár jelentése, melyet a messzinai földrengésről írt, említést tesz arról, hogy egy házban leszárt a vasbeton-menyezet a nélkül, hogy összetört volna, pedig a falazat összeomlott, és hogy egy vasbeton-viztartó nem messze Messzinától teljesen sértetlen maradt.

A királyi bizottság, melyet az olasz kormány nevezett ki, hogy tanulmányozza a messzinai földrengést és készítsen szabályrendeletet az építésre nézve, azt jelentette, hogy a vasbetonszerkezetek közül egy sem sérült meg és különösen fölhívta arra a tényre a közfigyelmet, hogy a Portalegni-folyó betorkoló csatornája nem dőlt be a romok súlya alatt. Az 1905. évi kaliforniai és az 1908. évi messzinai földrengés következményeként a «Società Cooperativa Lombarda di Lavori Publici» pályázatot írt ki egy tanulmányra, hogy melyek azok a szerkezetek, a melyek földrengéses vidékeken leghasználatosabbak. A bíráló bizottságot a milánói mérnökök és építésszek közül választották. 200-nál több cég pályázott a világ minden részéből, bemutatva terveket, leírásokat és szerkezeti mintákat. A bíráló bizottság az első három díjat vasbeton-szerkezeteknek ítélte oda. Baratta Mario, jelenleg Európának legjobb földrengés-tudósa, a vasbetonról a következőleg vélekedik: «A vasbeton-szerkezet éppen a takarékoság szempontjából a legjobb szerkezetek megoldását foglalja magában, különösen földrengés látogatta vidékeken. A menyezetek, falak és tetők vasbetonból egységes (monolit) tömegek, melyeknek sajátágukból kifolyólag megvan az a képességük, hogy a földrengés okozta lökéseknek ellenálljanak és melyek még alakváltozást is elbírnak a nélkül, hogy a ház lakóinak életét veszélyeztetnék. A Filippini-szigeteken nagyszámú vasbetonépítmény

tanuskodik arról a bizalomról, a melylyel föld-rengéses vidékeken iránta viselkednek.»

A kémények ledőlése egyik legveszélyesebb és legközönségesebb következménye a földrengés okozta zavaroknak. A téglá és falazat nehéz tömege keresztül tör a tetőzetet és a padozatot, mely rendszeren maga után vonja az egész épület beomlását és sok ember életébe kerül. Különben, ha a kémény nem dől be, a kár nem olyan súlyos természetű. A kaliforniai földrengés alkalmával a kémények mind bedőltek, az iskola-épületekben keresztül törték a tetőzetet a menyezzettel együtt a földszintig. Ha a baj akkor történik, a mikor az iskolák megteltek, borzasztó sok gyermekélet esett volna áldozatul. Téglából, vagy más egyéb falazatból készült kémények soha sincsenek egyenesen merevítve és minthogy a kémények tetőjüktől aljukig úgy szólván majdnem egyenlő szélesek, felette érzékenyek a földrengések lökéseivel szemben. Egy merevítő vas egész magasságban levezetve, nagy biztonságot nyújt a lökésekkel szemben, de nem tűzbiztos, pedig a földrengést követő tüzesetekből következik, hogy a tűzbiztoság éppen olyan fontos követelmény, mint az állékonyság a földrengéskor nyilvánuló erővel szemben. Vasbetonból készült kémények tüzetálló agyag-béléssel, alig valamivel drágábbak a San-Franciscóban alkalmazott mód szerint készítve és jóval kevesebb kárt szenvedtek volna bennük. A látszatból is arra lehet következtetni, hogy a kémények azért hasadtak ketté, éppen azon a helyen, hol a tetősíkra kibújtak, mert közvetlen a fedélszék gerendái között emelkedtek ki. Ha csak kis rés lett volna a kémények és a fedélszék gerendái között, a forgo rengés nem érte volna őket, s talán nem is dőltek volna le. A károkat legegyszerűbben úgy lehetne elkerülni, hogy a kéményeket vasbetonból, vagy más olyan anyagból építenék, a melyben ép úgy megvan a merevség, mint a húzás elleni nagy ellenálló képesség. Ilyen kémények még abban az esetben sem dőlnek be, ha össze volnának kapcsolva a fedélszék gerendáival. Még jobb eredményeket lehetne elérni, ha a fedélszék és kémény ugyanabból az anyagból készülnének és össze volnának kötve egy egységes monolit-tömegegé.

Fontos következménye a Föld felszíne megmozdulásának a gáz- és vízvezetési csövek, továbbá csatornák összeomlása, szakadása. Nem tekintve az egészségügyi károsodásokat, a városok rendszerint többet szenvednek a földrengés okozta tűzvészektől, mint okozójától a rengéstől. A falazott csatornák San Franciskóban nem voltak eléggé ellentállóak a rengés erejével szemben. E földrengések alkalmával az öntöttvas vízvezetési és gázcsövekkel sem jártak jobban. Úgy hiszem, ezen a környéken a vasbetonból készült építmények jobban kiállottak volna a rengést, bár még vagyok győződve, hogy még a betonból való földalatti építmények sem tudtak volna érvényesülni a rengési erővel szemben, különösen a feltöltött föld határvonalainak mentén. Ilyen helyeken mozgást megengedő csuklók segítettek volna a csatornán és vascöveken, de nagyon nehéz gyakorlati eszközökkel gondoskodni falazott, vagy betoncsatornáknál, mert nem lehetne meghatározni a hajlíthatóság sajátos helyét. Ha csak lehetséges, a fővízvezetési csöveket nem kellene puha, feltöltött, lágy földbe helyezni s a csöveket vasbetonból, vagy hengerelt vasból kellene készíteni, szakaszonként csuklók közbeiktatásával. Nagyobb ellenállóképességet a lökések ellen csak úgy lehetne elérni, ha oly esetekben, a

HIREK.

mikor a csöveket teljesen megbizhatatlan talajba helyezik, vasbetoncsatornát építenének s azokban vezetnék a csöveket, megfelelő szabad teret hagyva a csatorna fala és a cső között. Az, hogy ez a megoldás mennyire czélszerű fővezető csöveknél, bebizonyosodott Messzinában; Alexios városban vasbeton-csatornában fotottak e csövek, komolyabb bajuk nem is történt, míg a városon kívül, hol a csövek nem voltak ilyen csatornába helyezve, teljesen tönkre mentek.

Ezek azok a meggyőző okok, a melyek annyira ajánlják a vasbetont a földalatti építkezéseknél is.

KÉPEINKHEZ.

A Balaton összetorlódtott jége a lellei parton.

Jiába ijesztget már a csipős, deres, hideg reggeli idő, hámba a hirtelen támadó, de ugyanoly gyorsan tovatűnő szél- és hóvihár, a tavaszi szellő langyos fuvallata kiérik már a komor felbök hajtott sivitó szél zugásából is.

Hosszabbak lettek a napok s tartósabb és hatásosabb a nap melege. Nem tud neki ellentállni a folyók és tavak jégkérgé sem. Pedig még ugyancsak ferde síkban vetődik rá a sziporkázó napsugár. De azért csak mar apró likacsok támadnak az addig tükörsimaságu jégen; initt-amott megrepedezik a vastag jégpáncél és a víz mozgulatai által lassanként darabokra töretyve s percről-percre olvadva, fogyva uszik, keringel tovább, míg végkép elolvad.

Ez azonban csak a folyóknál van így. Az állóvíz jége, mint pl. a Balatoné is, tartósabb. Az ilyen óriási tö befagyni sem úgy szokott, mint a folyók és folyamok, a melyekben jégtorlaszok csoportosulnak össze, valószínűs barrikádokká emelkedvén egyes helyeken. A Balaton a tartós, fokozódó hidegben egyszerre áll meg. Reggelre ott van az egész tö vizén a sima, tündöklő jégtükör. Ilyenkor elragadó látványt nyújt a befagyott Balaton. Különösen az első napokban úgy tűnik fel, mint egy egy darabból öntött óriási ezüsttükör. Később azonban, amint a balászkok initt-amott meglékelik s kocsik járnak rajta keresztül-kasul, folyton veszt ebből az elragadó szépségből s lassankint egészen bepiszkolódik, elfoltosodik a végtelenbe vesző sima jégtükör.

A tavaszi szellő langyos fuvallatát azonban végre a Balaton jége is megéri. Eleinte csak a széleken kezd olvadozni s úgy halad fokozatosan befelé. Egy-egy időközi vihar vagy erősebb szél aztán neki esik a szélein felszabadult jégtáblának, a felkorbácsolt hullámok segítségével emeli, löki, taszítja ide s tova, miközben hangos ropogással, reccsogással széltilten, hosszában megrepedezik az ekkorára már színezett ormotlan jégdarab. Folyton török, szakad apróbb, nagyobb darabokra s a vihar által felkorbácsolt hullámok lökik, dobják tovább, mintegy kézről-kézre adva egymásnak, szállítják szél alá, ki a partokra, ahol fűlsüketítő reccsogás, ropogás, csattogás közben verik, rakják, tolják fel egymásra, míg nem valóságos romhalmazz lesz az egymásra torlódtott piszkos jégdarabokból.

Ilyen összetorlódtott jégalmazt mutatunk be olvasóinknak a jelen számunkban közölt képeken, amelyet az az erős szélvihár vett ki a balatonlellei partra, a mely a közelmúlt hetekben szántotta végig a mi kedves nyugar tengerünk jégtől megszabadult haragos hullámai.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytattak be: a Zalaegerszegen, február 15-én rendezett altiszti hál bizottságtól Boros Lajos főhadnagy utján 129 K, mely összeghez Galambos Géza 9, Szalay László 6, továbbá Sámson László járásörmester és Patkó János örmester 5—5 koronával járultak hozzá; Nagy Lajos törzsörmester Pozsonyhól, kinevezése alkalmából, gratulációk megváltása czimén 3 K, Barta József I. örmester Tarjánból 2 K, Vezérfonalakért a debreczeni kerületből 25 és az ipolysági szakasztól 7 K 50 fill. Az itt kimutatott összegekkel az alap vagyona 28,534 koronára emelkedett.

Gyászhir. Müller Béla hadnagy, pápai szakaszparancsnok, márczius 9-én Budapesten, ahol üdülő szabad-ságát töltötte, meghalt. Holttetemét a hajtársak impozáns részvéte mellett, a róm. katolikus vallás szertartásai szerint történt beszentelés után, márczius 11-én délután 4 órakor, a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórház ravatalozó terméből, a farkasréti katonai temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békeben!

Gázmérgezés. Az általános tömegsztrájk netáni zavargásainak elfojtása alkalmából Budapestre vezényelt csendőrségi karhatalmi legénység egy része, mintegy 250 ember a Kisrökusban volt elszállásolva, hol márczius 7-én éjjel, esőrepedés következtében gázömlés keletkezett. A kiömlő gáztól, illetve annak beszivásától Szokolai Lajos és Tószegi János esendőrök kisebbfokú gázmérgezést szenvedtek, amelylyel a Rökuskórházba szállították, honnan egy napi kezelés után egészségesen távoztak.

Egy nyugalmazott örsvezető tragédiája. Kádár Ferencz gagyí örsből csendőr, a márczius 3-án kezdődő fősorozáshoz Székelykeresztúrra vezényeltetett, hova 3-án éjjel 1/21 órakor bevonulva, a községházán talált községi rendőrökkel beszélde elegyedett, miközben a községháza sötét folyosójáról dörömbölés és üvegsörömpölés zaja halatszott. A zajra a még teljesen felszerelve volt Kádár csendőr a folyosóra menve, annak ajtajánál egy mezítlábás és éjjeli pongyolára vetkőzött egyént talált, kinek feje és arca paplannal volt beburkolva s aki a folyosó ajtaját, melyből az ablakszemeket már mind kiverte, öklével még mindig döngette. A különös éjjeli vendég a csendőr által hozzáintézett azon felhívásra, hogy „Állj! Ki vagy?” a csendőrnek ugrott s azt teljes erejével úgy vágta mellbe, hogy az megüntorodva, a falnak esett. Kádár csendőr a további támadást elhárítandó, az ismeretlen felé egy szuronydöfést intézett, mely azt jobb mellén találta. A sérült a fegyverhasználat után a folyosóról egy jobb oldalra nyíló szobába ugrott, hol még mindig teljesen szőthunul összecsett s pár perc múlva meghalt. A hulla agnoszkálása alkalmával kiderült, hogy a szerencsétlen ember Nagy Ferencz ny. örsvezető volt, ki valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban rohant éjjel fogvatékos öltözetben, paplannal a fején a községházára, illetve az általa talán nem is keresett, de ott megtalált halálba.

KÜLÖNFÉLÉK.

Újmódi házassági fogadalom. Nagy feltűnést keltett egy modern házassági fogadalom, mit mostanában olvasott fel egy mátkapár az anyakönyvvezető előtt. A modern házassági fogadalmat a menyasszony szer-

kesztette, átadta az anyakönyvvezetőnek, hogy olvassa fel. Megjegyezte a menyasszony még, hogy a hűség- eskübe csak úgy megy bele, ha a vőlegény aláírja az ő általa szerkesztett házassági fogadalmat. Az érdekes írás így hangzik: „Én, alulírott ünnepiesen esküszöm, hogy jövőndő feleségemnek teljes szabadságot adok cselekedeteiben és elhatározásaiban. Igérem, hogy kérdésekkel nem terhelem soha. Ő művész és ezért ünnepiesen lemondok arról, hogy rendbe tartsa a háztartást, kötelezem magamat, hogy személyi kényelméről gondoskodom; gondoskodom arról is, hogy e czélokra állandóan személyek álljanak rendelkezésre. Pénzemmel jövőndő feleségem tetszése szerint bánhat és a kiadott összegek miatt soha kérdőre nem vonom. A háztartásban az ő akarata lesz irányadó és kijelentem, hogy akaratának mindenben engedelmességek fogok.» A felolvasás megtörténte után az anyakönyvvezető megkérdezte a leendő feleségtől, hogy ő bárt tulajdonképpen milyen kötelességeket vállal, mire a menyasszony azzal felelt, hogy mindig tisztán tartja meg férjének nevét. A félénk vőlegény e kijelentés után annyira boldog lett, hogy rögtön aláírta a minden idők legfurcsább házassági fogadalmát.

Utazó vasszekrény. Az egyesült délafrikai vasúttársaság transzváli vonalain újabb aranyszállító kocsik jár, a mely bizonyára páratlan az egész világon. A pretoriai vasutműhelyekben készítették és a veretlen arany szállítására használják. A johannesburgi bányaművekből havonként 18.000 kilogramm aranyat szállítanak 60 millió értékben. A külön kocsik építésére azért volt szükség, mert az aranyat szállító kocsikat gyakran kifosztották. A tizenkét méter hosszú külön kocsi teljesen szabadonálló páncélszekrényt építettek. Lábakon áll, tehát nem érintkezik közvetlenül a kocsipadlózatával. Ez óvatosságra amiatt volt szükség, mert gyakrabban megesett, hogy a tolvajok az aranyszállító kocsik alá kuporodtak, menetközben átfúrták a kocsit és kilopták az aranyat. A külön kocsinak szerkezete olyan, hogy nem lehet kinyitni csak a két végállomáson, Johannesburgban és Fokvárosban. A páncélszekrényvel együtt teszi az utat egy állig felfegyverzett katona, a ki úgyszólván foglya az aranyat, mert a célállomás előtt nem juthat ki a kocsiból, olyan lévén annak szerkezete, hogy belülről lehetetlen kinyitni. Az arannyal való utazás azonban csöppet se kellemetlen, mert a katonának bőségesen adnak enni-inni valót. Természetesen megjárhatná, ha kisiklana a kocsik, de ez csak eshetőség és valóságban irigylendő a dolga az arany foglyának.

A kihalt negritók. Az amerikai tudósok kérvényt nyújtottak be a washingtoni Fehér Házba a Filippinák

negritói érdekében, kik állami segély nélkül bamarosan elpusztulnának. A negritók az indiai szigettenger őslakói. Egykor benépesítették az összes szigeteket, ma pedig 25.000 főre apadtak. De a 25.000 között is csak 5000 telivér, a többi keverék, kik szokásaikban is eltérnek az igazi negritóktól. Amerika őskora össze van kötve ezekkel az emberekkel, kik ma is azon a kultúr-színvonalon tartanak, mint mikor a spanyolok elindultak felfedező utazásaikra. A negritók czölöpökre építik nyomorult kunyóikat és bár szigettlakók, csodálatosképen félnek a víztől. Nem úsznak, nem eveznek, nem halásznak. Fáradhatatlanul vadásznak és mérgezett nyilakkal ejtik el a vadat. Érthető, hogy a tudományos világ kéri a kormánytól egy olyan népnek a védelmét, melyben rég letűnt korok képe testesül meg.

Társas prédikáció. Bostonban két élelmes pap 1890-ben nagy hallgatóságot szerzett magának azáltal, hogy mindig ketten prédikáltak; az egyik elmondta a beszéd elejét, a másik pedig a végét.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

6666. Nyugdíjat kap.

116. Ha az őrsparancsnok megengedi, bármikor.

Tavaszi. 1—3. Még nincs oldóntve.

K. őrmester. Ha a kerületi parancsnokság a leendő házastársak megélhetését biztosítva látja — igen.

1007/200. A csendőrségi Rendeleti Közlöny 7. számában megjelent táblázatokból kiolvashatja.

1877. IV. 24. Csak a csendőrségnél eltöltött szolgálati idő.

26. Döntés még nem történt.

Őreg csendőr. Lesz, de hogy hol és mikor, azt még nem tudjuk.

B. J. Beszámít.

Sz. A. Megkapja.

B. J. 30. 1. Tannlmányozza a folyó évi 7. számn csendőrségi Rendeleti Közlöny mellett fekvő táblázatokat. 2. A házasságkötés csak a csendőrkerületi parancsnokság engedélyével történhetik.

B. J. Hivatalból lesz folyósítva.

7777. és Drávamenti. Nem lehetséges.

Vulpes. Az 1912. évi LXV. t.-ez. 51. §-ában foglaltak mérvadóak.

Harai őrmester. 1. Sorajegye nem nyert. 2. Még nyerhet. 3. Jelenlegi értéke 32 korona.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

☐☐☐ Telefon 153—44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 1.000.000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyveinkre. 1. Oly takarékbetéteket, melyeket hat hónapi felmondási idő leteltével mellett helyeznek el intézetünknek, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk; (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly lakarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ké nem köli, 5½% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénztel

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi március hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

altorjai Altorjay Imre vezérőrnagynak, saját kérelmére nyugállományba való helyezésével legkegyelmesebben elrendelni, ez alkalomból nevezett vezérőrnagynak az altörtnagyi címet és jellegel díjmentesen legkegyelmesebben adományozni és legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, hogy nevezettnek a legfelsőbb megelégedés kifejezése újólag tudtul adassék.

A nyugállományba való helyezés napja: 1913 április hó 1-je.

Lakhely: Budapest.

Ideiglenes nyugállományba helyezettettek:

1913 márczius hó 1-ével:

Barta Mór III. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «csendőrségi szolgálatra mindenkorra alkalmatlan».

Választott lakhely: Pestszentlőrincz.

Elekes Mihály, VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a «Felülvizsgálati szabály» 38. §. b) pontja alapján.

Választott lakhely: Budapest.

Györi Samu VI. számú csendőrkerületbeli törzsrőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «csendőrségi szolgálatra mindenkorra alkalmatlan».

Választott lakhely: Pakod (Zala m.).

Burbach Jakab II. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «csendőrségi szolgálatra mindenkorra alkalmatlan».

Választott lakhely: Kevevára.

Szélyes Mózes V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «csendőrségi szolgálatra mindenkorra alkalmatlan».

Választott lakhely: Béta (Udvarhely m.).

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Derecskei Dénes őrsvezető ez. őrmester, egy közokirat-hamisítás büntető ügyében észszerű tapintatossággal és czéltudatos leleményességgel kifejtett eredményes tevékenységeért, valamint a legutóbbi három év alatt a közbiztonsági szolgálatban lankadatlan szorgalommal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes szolgálati teljesítményeiért.

Miskech János őrsvezető ez. őrmester 13 évi, Galamba Mihály őrsvezető ez. őrmester 14 évi, Rajkó József őrsvezető ez. őrmester 13 évi, Marosi Sándor esendő ez. őrmester 12 évi, Nagy József II. esendő 9 évi, Elomoki József őrsvezető ez. őrmester 12 évi, Szívós László esendő ez. őrmester 8 évi, Szőke János őrsvezető ez. őrmester 12 évi esendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló buzgósággal és odaadó kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Poschner Ferencz és Vig József őrsvezető ez. őrmesterek, segédoktatói minőségben hosszabb időn át úgy az oktatás, mint a fegyelem kezelése, nemkülönben a belrond fenntartása körül czéltudatos szakszerűséggel, odaadó szorgalommal és lankadatlan kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes teljesítményükért.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonva — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó.

Húsz koronán felüli megrendelések portómentesek.



Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségetes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe országos és külföldön. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerülendő.



VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Új mintájú zsoldjegyzékek raktárunkban már kaphatók. Husvétii képes levelezőlapok nagy választékban.

Minden csendőrrérendkívül fontos!

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-ez.). — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRRÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.